

Dobogókő

a királyi központ lapja

Melléklet:
Belépés az új
Károlyi központba
a püspöki palotában

2012. június

2. évfolyam 2. szám

Kis-Gallia, avagy Szikambria a Kárpátok koszorújában

VETRÁB JÓZSEF KADOCSA

„Azt, aki tudatlanságból nem mond igazat, megilleti az elnézés.

Azoknak azonban, akik szándékosan hazudnak, nem szabad megbocsátanunk”

(Polybius Kr.e. 146)

Nem feledhetjük, hogy kik vagyunk és hogy honnan jöttünk azért sem, mert ha ez megtörténne, akkor egy nép, egy nemzet elveszejtené önazonosságát, elszakítaná az Istentől rendelt köteléket, mely ősei hitéhez, szokásrendjéhez, életmódjához, gondolatvilágához, s nyelvében is örök világgépéhez kapcsolja. Léteznek erők, melyek lazítják, rostjaira tépik, és éles eszközökkel szabdalják e köteléket és kendőzetlen törekvéseik révén tetten érhetők a társadalomtudományok lápos talaján; így a történetírásban is, mely történelem néven ismert korunkban. Az alábbi sorokban két testvér-nép történetében követhetjük nyomon ezen erők ártalmas munkáját az eredetkutatás terén.

Az Úrnak MDCC és XIV. esztendejében (1714). Franciaország Párizs városában megjelenik nyomtatásban egy forradalmi mű. melynek címe: Discours érudit et critique Sur l'origine des Francs. Ebben a munkájában Nicolas Fréret (1688-1749) francia nyelvész és történész szembeszáll a francia krónikás hagyományban jelentős szerepet élő primordiális trójai származástudattal és azt állítja, teljes meggyőződéssel, hogy a frankok Germánia déli részén törzsszövetséget alkottak, innen már csak egy lépés az az általánosan tanított tétel, hogy a száli frankok tulajdonképpen germánok voltak. – A frankok germán voltának igazolása mellé felsorakoztak a nyelvészek is, akik egy francique-nak nevezett glottát hoztak létre, melyet a frankok kihalt nyelvének tartatnak és több nyelvjárás is restituáltak, azaz helyreállítottak. Ezt a francique (ejtsd: franszik) nyelvet a nyugat-germán nyelvcsaládhoz sorolják és hangzásában a Német-alföldi, holland nyelvhez teszik hasonlatossá, amely a német és angol nyelv együttes sajátosságait ötvözi. A germán származásemélet bevitele és erősítése olyannyira zavart okozott a középkori származás tudatban, hogy Velly abbé Francia Történetének (1775, Paris) első fejezetében (Discours préliminaire – L'Origine des François) már bizonytalan sorokban emlékezik meg az eredetről. Egyes franciák – mint írja – a trójai királyoktól, mások a galloktól, állítják azt is, hogy Skandináviából érkeztek.

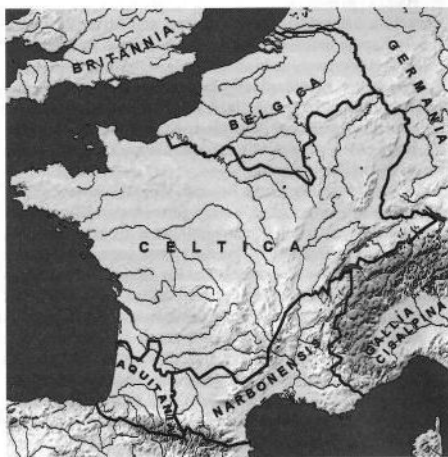
Tours-i Gergely püspök jegyzése szerint: a francia nép bölcs jegyzése sze-

rint: a francia nép bölcsője Pannóniában ringott és ez volt valódi hazájuk, itt megvetették egy bizonyos erkölcs alapjait lelkükben, állítván, hogy ez a közösség a szabad szkíta, vagy franc nemzet része, akik a Palus-Meotis partjairól jöttek volt be a Kárpátok koszorújába. – mint ahogy Hérodotosz is tanúsítja; „(...) *Grégoire de Tours, imaginent que la Pannonie est leur véritable berceau: ceux-là, fondés sur certaine ressemblance de mærs, prétendent que c'est une colonie de ses fameux Scythes libres, ou Francs, qui suivant le témoignage d'Hérodote, habitoient sur les bords des Palus-Méotide.*”

A germán eredet mítosza Iulius Caesar: De Bello Gallico (A Gall háborúról) című feljegyzéseiből eredeztethető, amelyben a frankok eleinek tartott szikamberek három törzséről tesz említést a Rheno azaz Rajna forrását illetve középső részét jelölvén meg lakóhelyeikül (Sicambri qui proximi sunt Rheno). Caesar nem állította, hogy a Szikamberek (Sicambri) három törzse; a Bructere. a Teuctere. az Usipete germán népek lennének ellenkezőleg, e népekről fennmaradt feljegyzések nyomán, éles elkülönülés mutatkozik Germánia többi lakosait illetően. A szikamberek lovas kultúrájú népek voltak. Már Homérosz is megemlékezik a ló nevelő Trószokról (trójaiakról) Iliászában. Hérodotosztól származik egy másik feljegyzés a Kr. e. V. századból, amely a szikánokra vonatkozóan sokat elárul életmódjukról és viseletükről; „*Csupán annyit tudtam meg, hogy az Isztroszon túl vannak még emberek, akiket Sigunnoknak hívnak és méd ruhát hordanak. Lovaik teste bolyhos, a sörényük öt ujj hosszú, azonban kicsik, tompa orrúak és túl gyengék arra, hogy embert vigyenek, azonban kocsi elé fogva nagyon gyorsak, ezért az ottani emberek kocsin utaznak. Országuk egész közel az Adria mellett lakó Enétekgig terjed. Úgy hírlík, Médiából származnak> de hogy miként jöttek Médiából ide, azt nem tudom elgondolni. Az idők folyamán minden lehetséges, a liguroknál, akik Massalia fölött laknak, sigunnoknak hívják a szatócsokat, a ciprusiaknál pedig a lándzsát (szigony).*”

A rajnai szikamberek, akik elhagyván ezt a népnevet, egyik első királyukról Francusról, francoknak kezdték nevezni magukat szintén kiváló lovasok hírében álltak. A ló nevelés, idomítás és a lovak katonai célra való használata, gyors hatékony haderőt biztosított számukra, amelyet a gall háború ideje alatt (Kr.e. 58-52) a Caesar vezette római sereg is igyekezett hadműveleteiben felhasználni bár ez nem járt sikerrel. Erre mutat egy XVIII. századi feljegyzés, mely szerint Caesar magas rangú tisztjét a Rajnán túlra küldi követként, hogy seregéhez való újracsatlakozásra bírja az Usipete lovasságot, akik megunván a római gőgöt, – és feltehetően azt, hogy a kelta gallok ellen vetették volna be őket, arra kényszerítvén az usipetéseket,

hogy testvérharcot vívjanak visszatértek szülőföldjükre a Rajna jobb oldalára. A követet a következő büszke üzenettel bocsájtják vissza Caesarhoz; A Római Birodalom határa véget ér a Rajnánál és Iuliusnak nincs semmi keresni valója Germániában. Caesart vérig sértette ez a válasz, hidat veregett a Rajna folyón, ami tíz nap alatt elkészült. A római sereg felvonult a szikamberek ellen, akik visszahúzódtak az erdő rejtekébe. Caesar határozottan megtiltotta katonáinak, hogy az erdőbe nyomulva megtámadják az ellenséget Nem elégedett meg annyival, hogy elpusztította földjeiket, de az általa épített hidat is leromboltatta. – (on sait la réponse fière qu'ils firent à l'officier que César leur avoit envoyé, pour leur demander qu'ils lui livrassent la cavalerie des Usipetes qui s'étoit retirée sur leurs terres. Ils lui dirent que l'empire romain finissoit au Rhin, & qu'il n'avoit rien à voir dans la Germanie. César outié de cette réponse, fit faire un pont sur ce fleuve. L'ouvrage fut achevé en dix jours. L'armée romaine marcha contre les Sicambres, qui se retirèrent dans les bois, résolus de s'y défendre s'ils y étoient attaqués. César n'ayant osé l'entreprendre, se contenta de ravager leurs terres, après quoi il repassa le Rhin, & fit rompre le pont qu'il y avoit fait construire.)

Gallia részeinek térképe

Egy másik szikamber törzs lovasairól is megemlékezik egy forrás. mely szerint a Tectuereket tartották Germánia legjobb lovasainak. szenvedélyük volt a lovaglás és megjegyzi, hogy annyira szerették lovaikat, hogy a család legidősebb gyermeke előjogként apja istállójából maga választhatta ki a neki legjobban tetsző lovat, aki társa lett hadi életében.

Les Teucteres. Ils passioient pour les meilleurs cavaliers de la Germanie. C'étoit leur passion, & on remarque dans l'histoire qu'ils aimoient

tellement les chevaux, que l'aîné des enfans avoit le privilège de choisir le cheval qui lui plaisoit dans l'écurie de son père.

A francia mitikus hagyományt tisztelő, a krónikás hagyományt elfogadó történészek, akik alternatív történészeknek ott nem neveztetnek, bár a hivatalos történeti irányzattal nem megegyező vonalat képviselnek tudományos munkáikban, a trójai származás elmélet mellett emelik fel szavukat.

Alain Demurger írja, hogy a francia történetírás kötelező jelleggel a gallokat jelöli meg a francia nép őseinek, de a legfontosabb kérdés az, hogy honnan jöttünk. Erre a kérdésre változatos válaszok születtek az elmúlt századok folyamán, míg a középkor franciáinak csak egyetlen válasza létezett a nép eredetére utalva; «őseink a trójaiak» (*pour les Français du Moyen Age, nos ancêtres étaient... les Troyens*). Alain Demuiger az a történész, aki a Francia Krónika leírásai alapján vállalkozott arra, hogy Trója (TRUWIŠAŠ v. TRUIA) görög törzsek katonai ostromműveletének következtében felégetett városát népeikkel elhagyó trójai hercegek exodusát térképre rajzolva szemléletesen bemutassa.

A trójai eredetmondára – mint létező hagyományra – utal a Méroving korszak VII. századi krónikása Frédégaire, aki lejegyzí a maga korában Priam király, a frankok első királyának, történetét Helénával (Homérosznál Priamosz helyen Párisz szerepel ebben a történetben, ebből is látható, hogy Frédégaire a népelelkezet útján fennmaradt mondát közöl függetlenül a görög történetírótól). Leírja: – „Priam után Friga idejében két csoportra oszlottak a „frankok” és az egyik csoportjuk Macédoniában telepedett le, és az őslakosokkal összeolvadva együtt alkották a makedón népet. A frankok másik csoportja kijövén Phrygiából, üzetvén régi hazájukból, számos területen vonultak át asszonyaikkal, gyermekeikkel egyetemben. Maguk közül királyt választottak, akit Francionak neveztek. Az ő neve után nevezettek „Frankoknak” Ez a Francio, elhagyva a Kis-Ázsia-i részeket, a ma Európának nevezett földrésze belsejébe vezette népét és a Tenger mellék – Rajna – Duna által határolt területen telepedtek meg.”

Géraud de Sédé (1921-2004) francia író, történész, a középkori mitikus történelem nagyszerű ismerője egyik érdeklődésre számot tartó könyve fejezetében (*Les Errants*) leírja a Trójai háború következményeként kiteljesedő népvándorlás menetét és útvonalát.

Benoît de Sainte-Maure: A trójai tűzvész – Le Roman de Troie

A lakosság nagy része elmenekült és a Kis-ázsiai pelazgok népcsoportjával egyesülve új népet alkotott; a bebrysz népet, akik erőt gyűjtven átkeltek a Boszporuszon és Thrákián keresztül elérték a mai Makedónia területét, ahol a Kis-ázsiai pelazgok egy része a görögországba már korábban beköltözött pelazgokkal elegyedve letelepedett.

A szikánok, ismertebb nevükön szikamberek, vagy, ahogy Francio (Francion) nevű királyuktól nyert későbbi népnevükön nevezték: „frankok”, két nagy csoportra válva folytatták vándorlásukat. A szikamberek első csoportja tengeri úton elérte Itália legnagyobb déli félszigetét. Sicaniát (Sziciliát), majd északnak tartva a félszigeten Rómát, Trevisot majdan átkelvén a déli Alpok láncán jutott be Gallia déli részeire. Érthető okokból minden területen, ahol útjuk folyamán elidőztek várost alapítottak – emlékezve az ősi városra – a Trója nevet adták neki. Ezért is követhetjük nyomon a térképen az exodus útvonalát: Trogir a napfényes dalmát tengerparton, Trèves (Németország), Treviso (Olaszország), Trogen (Svájc), Troyen a Meuse folyó partján, az Aube-on Trouan és Troyes.

Érdekességként jegyzem meg, hogy a Pireneusokban még mindig léteznek a bébriszeknek egy kis népcsoportja, mely közösség területén fekszik a Trója (Troie) nevű falucska.

A szikamberek népnevei a történetírók lejegyzései szerint a következők; Julius Caesar feljegyzéseiben általánosan a Sicambri (szikamber) megnevezést használja, azonban más kéziratokban Sigambri alakban fordul elő. Svetonius, Florus, Horatius, Sidonius, Apollinarius és Claudius stylus-ai a Sicambri szót karcolták viaszba, míg Starbon, Plutarkosz és Tacitus Sigambri-ként írják le a népnevet történeti munkáikban.

A franciák nép neveinek és alakjainak változásai történelmük évszázadain keresztül;

szkíták, trójaiak, bébrycek, brycek, kelták, galaták, gallusok, sicambrik, sigumbrik, francok, Francois (ebből származik a két keresztnév: François és Françoise), Français-Française.

A francia nép identitását, történelmi léte folytonosságának tudatát már a XVIII. század elejétől tudatosan rombolják. Így szülehetnek meg olyan véleményformáló, minden más véleményt kizáró mondatok, mint azt alább olvashatjuk; „*A frankok tehát hamarosan kitalálnak maguknak egy történetet; ők a szikamberek leszármazottai, akik viszont a trójaiaké*” (Les francs vont donc s’inventer une histoire: ils descendraient des Sicambres; ils descendraient aussi des troyens.)

A francia nép trójai eredetéről magyar írók és tudósok is megemlékeznek így Eckhardt Sándor 1943-ban kiadott munkájában; „*De Sicambria a Sans-Souci Histoires et légendes franco-hongroises Les Presses Universitaires de Francé, Paris, 1943.*” továbbá Sebestyén László is szentel egy fejezetet „Kézai Simon védelmében” című könyvében e témakörnek, mint írja: „*A trójai eredet sem tekinthető különben pusztán tudós kitalálásnak elfogadható: róla az a felfogás, hogy a galliai latin és ellatinosodott kelta lakosságtól élő hagyományként örökölték a velük összevegyült, egy néppé formálódott frankok. A középkori franciák Magyarországot őshazájuknak tekintették. Ez őshaza fővárosa volt Sicambria (a magyar Ó-Buda). A felfogás első ismert műve 727-ben keletkezett, s egy neustriai (Ausztria) szerzetes írása: Liber Históriæ Francorum. Igen valószínűtlen, hogy e művel a trójai históriái is megíró Anonymus Párizsban ne találkozott volna. Mellőzve a sok érdekes részletet, csak arra térünk ki, hogy a XIV. század végén írják meg az első nagy francia nemzeti krónikát, a saint-denis-i Grandes Chroniques de France-ot, s ez nagy tekintélyével már véglegesíti a sicambriai óbudai eredet-teóriát: e helyet a Trójából, a későbbi végleges hazába, Franciaországba kerülő frankok átmeneti hazájának tekintik, hasonlóan, ahogyan mi a magunkénak Lebédiát vagy Etelközt. (...) További írásos fejlemény, hogy a frank származási monda, benne Sicambriával, a testvérnépnek tekintett magyarokat is belefoglalva, egy nagyszabású műre ihlette Ronsard-t, a nagy francia költőt.*” – Sebestyén László a XVI. század utolsó harmadában született eposzra Ronsard „pranciadé”-jára gondolt. Így ír erről Jaques Revel; „*Az is ismert tény, hogy a legendát szintén felelevenítő Ronsard a római nép sorstörténetében meghatározó jelentőséggel bíró Aeneis francia változatát akarta megalkotni Franciadé-jával. A trójai menekültek, útban egy más végzet és egy biztosabb dicsőség felé, állítólag megálltak a Duna-mentén, és megalapították a XIV. századtól Óbudával azonosított Sicambriát. Maga a Sicambria név a sicambrinak nevezett frank törzsre utal és, úgymond, a frank nép egészének megnevezésére is használták, amint arra a Klodvig megkeresztelése alkalmával (496?) elhangzott és Saint-Réminek tulajdonított kijelentés is emlé-*

keztet: „Hajtsd le fejed büszke sicamber! Égesd el, amit eddig imádtál és imádd, amit eddig elégettél!” (Mitis depone colla Sicamber. Adora quod incendisti! Incende quod adorasti!)

„Abban a birodalomban állunk, amely elrejtí önmagát” – Heidegger, Martin

Összegezve a fent olvasottakat elmondhatjuk, hogy a francia történetírásnak létezik egy a középkori krónikás hagyományon alapuló eredettudata, amely a népemlékezet útján öröklődött és a messzi évezredek távolába mutatva bizonyítja a folytonosságot a helyben maradó gallok továbbá és a belőlük kiváló Kis-Ázsiában letelepedő Tróját alapító gallokkal (gálokkal), akik városállamuk lerombolása után, különböző útvonalakon visszatérnek, évszázadok viszontagságai múltán, őshazájukba; Gall földre, és erősítvén testvérnépeiket, erős kezű uralkodók révén (merovingok /Roys Criniti/, capetingek) a középkorban a száli törvényeken alapuló szilárd jogállamot hoznak létre; a Frank birodalmat.

Irodalom:

Ivius Caesar: De Bello Gallico

Grandes Chroniques de France, selon quelles sont conservées en église de Saint-Denis en France (éd. Paris 1886.)

Frédégaire, Historia Francorum

Yvan Matagon: Les Mérovingiens, rois chevelus, rois scalpés

OBSERVATIONS SUR L' H I S T O I R E DE FRANCE. Par M. l'Abbé DE MABLY, ^ GENEVE, Par la Compagnie des Libraires.

M. DCC. LXr.

Légende de l'origine troyenne des Francs -Un article de Wikipédia, l'encyclopédie libre.

Jean de Paris, Historiæ francorum scriptores, éd. Paris, 1636.

Guillaume Cousinot, Les gestes des nobles français.

Colette Beaune, Naissance de la nation France, Paris, éd. Gallimard, coll. « Folio Histoire », 1985

Jean Lemaire de Belges: L'histoire générale des Gaulois

Jean Lemaire de Belges: Illustrations de Gaule et Singularitez de Troye (1512).

Guillaume Le Breton et Rigord, Œuvres complètes, éd. H.F. Delaborde, 1882.

Gérard de Sede: La race fabueuse...éd.Paris,1973.

Louis de Jaucourt: Sicambres Histoire-Geographie ancienne

Abhé Felly: HISTOIRE DE FRANCE, DepuisTétablissement de la Monarchie, jufqifau règne de Louis XIV. (1775)

Alexandre Eckhardt: De Sicambria a Sans-Souci Histories et légendes franco-hongroises Les Presses Universitaires de France, Paris, 1943.

Jacques Revel: Idegen tükörben Eckhardt Sándor ma